

ID 2002: natuurlijk liberaal

D66 bevindt zich op een electoraal dieptepunt: in acht jaar terug van 24 naar 7 zetels. In het verleden is D66 er vaak in geslaagd om vanuit de oppositie weer groot te worden, maar ervaringen uit het verleden bieden helaas geen garantie voor de toekomst... De peilingen geven op dit moment in ieder geval nog geen aanleiding tot optimisme, maar voorzien zelfs een verdere daling!

Als de politieke omwentelingen van het afgelopen jaar iets hebben aangetoond dan is het wel het failliet van de directe democratie, zeker als speerpunt van D66. Tijdens de kabinetsformatie heeft de LPF het referendum laten vallen, maar ik heb vrijwel niemand gehoord die daar rouwig om was. De kiezer wil blijkbaar niet voor elk wissewasje naar de stembus, maar volksvertegenwoordigers die hun vak verstaan! Bovendien wordt D66 gezien als een gevestigde partij en daarmee ongeloofwaardig als het gaat om politieke vernieuwing. Van de ondergang van de LPF en Leefbaar Nederland profiteert D66 volgens de peilingen dan ook niet. Als D66 echt een democratische revolutie had willen bewerkstelligen, had het dat kunnen doen door met CDA en LPF in een kabinet te gaan zitten, maar ook dat durfde D66 niet aan. Na 36 jaar is het dus de hoogste tijd om de democratische idealen uit de jaren zestig op te blazen en een doorstart te maken als 'Idee 2002', kortweg *ID 2002*.

Heeft de partij dan nog wel reden van bestaan? Ja, juist nu het er in de politiek vooral om lijkt te gaan wie het hardste schreeuwt en de snelste schijnoplossing weet te bedenken, is er behoefte aan een partij die geen loze beloften doet, maar nuchtere afwegingen maakt. Een recent voorbeeld is de klopjacht op bolletjesslikkers. Die levert geen effectieve bijdrage aan de bestrijding van drugs-transporten, maar gaat wel ten koste van de bestrijding van andere criminaliteit.

Inhoudelijk biedt het laatste verkiezingsprogramma van D66 (*Toekomst in eigen hand*) overigens voldoende aanknopingspunten, maar de standpunten komen vaak niet goed uit de verf. Het probleem met genuanceerde standpunten is, dat ze niet altijd makkelijk zijn uit te leggen, terwijl de media juist vragen om korte soundbites. De presentatie zal dus veel aandacht vereisen. Met excuses aan Heinsbroek, maar misschien kan een oneliner van Einstein daar-

bij als richtsnoer dienen: zaken moeten zo simpel mogelijk worden gemaakt, maar niet simpeler!

Daarbij moet gekozen worden voor een koers die zich duidelijk onderscheidt van de andere partijen: groen liberalisme in plaats van het asfaltliberalisme van de VVD. Geen taboe op impopulaire ingrepen in bijvoorbeeld de WAO en de hypotheekrente-aftrek, maar wel getuigen van economisch realisme. In het integratiebeleid moet sterker worden gehamerd op de acceptatie van vrouwen en homoseksuelen door allochtonen én autochtonen.

Ook het debat over veiligheid moet niet langer worden geschuwd (onder het motto "laat de publieke ruimte weer publiek bezit worden"), maar tegelijkertijd moet worden geïnvesteerd in het funderend onderwijs van nieuwe generaties omdat dat de beste criminaliteitspreventie is.

Tot slot zou toetreding tot een groen rechts kabinet niet uitgesloten moeten worden. Een suggestie voor de campagneleus: "natuurlijk liberaal". De kernpunten: investeren in het onderwijs en het milieu, maar met behoud van gezonde overheidsfinanciën. ♦

Ib Waterreus, redacteur Idee

